

A BUDAPEST I. KERÜLET BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

VÁRNEGYED

2020
7

XXV. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM, 2020. június

Aki tud, segít

**Egy polgár
vallomásai**

**Ízek, illatok,
ínyencségek**

Megjelenési dátumok

LAPSZÁM	LAPZÁRTA	MEGJELENÉS	LAPSZÁM
1.	JANUÁR 8.	JANUÁR 16.	1.
2.	JANUÁR 22.	JANUÁR 30.	2.
3.	FEBRUÁR 5.	FEBRUÁR 13.	3.
4.	FEBRUÁR 19.	FEBRUÁR 27.	4.
5.	MÁRCIUS 4.	MÁRCIUS 12.	5.
6.	Március 18.	Március 26.	6.
7.	ÁPRILIS 1.	ÁPRILIS 9.	7.
8.	ÁPRILIS 15.	ÁPRILIS 23.	8.
9.	MÁJUS 6.	MÁJUS 14.	9.
10.	MÁJUS 20.	MÁJUS 28.	10.
11.	JÚNIUS 3.	JÚNIUS 11.	11.
12.	JÚNIUS 17.	JÚNIUS 25.	12.
SZÜNET			
13	AUGUSZTUS 5.	AUGUSZTUS 13.	13
14.	AUGUSZTUS 19.	AUGUSZTUS 27.	14.
15.	SZEPTEMBER 2.	SZEPTEMBER 10.	15.
16.	SZEPTEMBER 16.	SZEPTEMBER 24.	16.
17.	SZEPTEMBER 30.	OKTÓBER 8.	17.
18.	OKTÓBER 14.	OKTÓBER 22.	18.
19.	OKTÓBER 28.	NOVEMBER 5.	19.
20.	NOVEMBER 11.	NOVEMBER 19.	20.
21.	NOVEMBER 25.	DECEMBER 3.	21.
22.	DECEMBER 9.	DECEMBER 17.	22.

Várnegyed e-mail: varnegyed@gmail.com



Aki tud, segít

9-11. oldal

Egy polgár vallomásai

Interjú Dr. Buzinkay Gézával

14-15. oldal



Ízek, illatok, ínycségek

26-27. oldal

IMPRESSZUM

A Budapest I. kerület Budavári
Önkormányzat lapja.

Megjelenik kéthetente.

Kiadó: Budapest I. kerület Budavári
Önkormányzat

Levélcím: 1014 Budapest, Országház u. 15.

Telefon: +36-1-355-0139

E-mail: varnegyed@gmail.com,
varnegyed@budavar.hu

Főszerkesztő: Csillag János

Fotó: Fűrjes Viktória

Nyomda: Pharmapress Kft.

Terjesztés: Jetpressz Kft.

A terjesztéssel kapcsolatos észrevételeiket
az alábbi (ingyenesen hívható) zöldszámon
jelenthetik be: +36-80-204-275.

Meg nem rendelt kéziratokat, fotókat
nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk
felelősséget.

ISSN 2060-6303.

XXV. évfolyam, 7. szám, 2020. április 9..





SZÍNEK

A színszókincs nagysága, a színek összetétele a nyelvi közösség természeti környezetétől, kultúrájától és idegen nyelvi hatásoktól függ. A hétköznapi beszédben a színeknek nevet adunk, mivel azonban több millió színárnyalatot tudunk megkülönböztetni, csak az egyes színtartományoknak lehet önálló nevük. A színeveket módosíthatjuk jelzőkkel, bővíthetjük összetételekkel, de egyetlen nyelv sem képes nevekkkel minden színt leírni.

(forrás: szintan.hu)





Koronavírus

ÚJABB
TERHEK

Munkatársai és az önkéntesek nagyszerű munkáját emelte ki a Várnegyednek adott interjújában V. Naszályi Márta polgármester. A kormány önkormányzatokat sújtó megszorításai ugyanakkor szerintem sok helyen ellehetetlenítik a szociális és a gazdasági válság enyhítését.

A koronavírus miatt folyamatosan változik körülöttünk minden, az önkormányzatra is egyre nagyobb teher hárul. Milyen új feladatok keletkeztek az elmúlt két-három hétben?

– A segítségnyújtás egyre szélesebb körű: most már közel 250 ebédet visz ki az önkormányzat megbízásából egy cég. Minden nap meleg ételt, a hét végén pedig ennek a hideg változatát. Ugyanezeknek az embereknek minden héten viszünk tisztasági csomagot, most már 100-nál is több önkéntes vesz részt a munkában. A húsvéti ünnepek miatt kedden volt utoljára rendelésfelvétel, szerdán pedig a csomagok utolsó kiszállítása. Az ételt még csütörtökön is megkapják, az egész négynapos ünnepre valót. Már tíz fő nyújt lelkeség-szolgálatot, illetve az idősökkel hosszabban beszélgetnek önkéntesek is. Azt gondolom, hogy ez most nagyon fontos, és egyre fontosabbá válik, ahogy telik-múlik az idő, és egyre hosszabb ideig vannak félig-meddig bezárva emberek, közülük sokan egyedül. Mindenki számára nehéz ez a helyzet. Nagyon hálásak



lehetünk ezeknek az önkénteseknek, akik ezt vállalták és csinálják.

Mekkora az ügyfélforgalmuk?

– A múlt héten napi 130-nál is több telefon jött be az önkormányzat ügyfélszolgálatára, munkatársaink folyamatosan igyekeznek mindenkinek segíteni. De egyszerűen fizikai képtelenség ezen a négy hivatalos vonalon mindenkivel azonnal beszélni, ezért azt szeretném kérni mindenkitől, hogy legyen türelmes. Ez elképesztő megterhelést jelent önkormányzati dolgozóink számára, de nagyon nagy kitarással és türelemmel végzik.

A járvány megjelenése, illetve a veszélyhelyzet meghirdetése óta van-e abban változás, hogy jellemzően milyen ügyekben keresik az önkormányzatot?

– Igen, egyre többen keresnek minket az önkormányzat szociális ellátása miatt azok a családok, akik most krízisbe kerültek, például, mert elvesztették a munkájukat. Számukra az eseti települési támogatást tudjuk nyújtani, illetve terveink szerint a Népjóléti Közalapítványon keresztül további támogatásokat. Egyre többen keresnek

minket a miatt is, hogy az üzlethelyiségüket bezárják, és kéri az általunk bejelentett kedvezményes bérleti díj megállapítását. Sokan kéri, hogy csökkentjük vagy engedjük el a lakás vagy az üzlet bérleti díját. Bátran állíthatom, hogy nagyon rugalmasok vagyunk most a bérleti díjak átütettségében, a részletfizetési lehetőség felajánlásában, de kérjük mindenkitől, hogy egyedileg nyújtson be kérelmet, amelyeket egyedileg bírálunk el. A segélyezési ügyeknek kiemelt figyelmet szentelünk, ezekben nagyon gyorsan döntés születik, hogy senki ne maradjon segítség nélkül.

Mire számít a következő hetekben?

– Úgy gondolom, hogy legalább május végéig eltart ez a helyzet, de még valószínűbb, hogy június–júliusban is tart majd, és az is elképzelhető, hogy akkor leszünk a válság közepén. Arra készülünk, hogy egy hónapokig elhúzódó válságban több ezer embert el tudjunk látni, ha kell. Ez a jelenlegi lehetőségeinket is meghatározza. Sokan kérdezik, hogy miért nem egyedileg vásárolunk be mindenkinek, a saját bevásárló listája alapján, amire az a válasz, hogy ezt azért nem tudjuk vállalni, mert lehet,

hogyan ez 100 emberre ez megoldható lenne, de 1500 emberre már nem. Ezért dolgozunk egységcsomagokkal. Egyébként szerintem így kedvezményesebb lehetőséget tudunk nyújtani az embereknek, mivel nagykereskedelemből, vagyis kedvezőbb áron szerezzük be a tartós élelmiszereket, a tisztálkodási szereket, mi pedig beszerzési áron adjuk tovább, vagyis olcsóbban, mintha bevásárlólista alapján, a kiskereskedelemből szerezni be a kért árucikkeket. Az önkéntesek így is hatalmas munkát végeznek, ahogyan az önkéntes-koordinátorok és a munkatársaim is, amit én nagyon nagyra becsülök, és végtelenül hálás vagyok, mindenki előtt le a kalappal. Külön kiemelendő Vámos Ágnes, aki az önkéntes koordinációt megszervezte, Tatár Enikő, a kabinet vezetője és a koordinációban sokat segítő Korsós Borbála, ők hárman rengeteget dolgoznak azon, hogy olajozottan működjön a segítségnyújtás.

A kormány eközben folyamatosan megszorít az önkormányzatoknál: előbb el akarta venni a döntési jogait, majd miután ez a javaslat csupán néhány óráig élt, szombaton bejelentették, hogy elveszik a gépjárműadó-bevételt. Vasárnap pedig a közterületi parkolás ingyenessé tételével apasztották a helyi büdzsét. Kezelhető ez a helyzet?

– Az önkormányzatokat nem ellenségnek, hanem partnereknek kellene tekintenie a kormánynak a válságkezelésben, és ehhez megfelelő forrásokkal ellátnia a helyhatóságokat, nem pedig elvenni tőlük. Védekezniünk kell a járvány ellen, kezelniünk kell a gazdasági és szociális válságot, ebben pedig óriási feladatuk van az önkormányzatoknak is. Én azt látom, hogy az önkor-

mányzatok remekül végzik a dolgukat, Budapesten is és vidéki városokban is, pártállástól függetlenül. Minden hozzám eljutó információ arról szól, hogy tényleg nagyon hatékonyan, rugalmasan és jól reagálnak az önkormányzatok ebben a helyzetben, teszik a dolgukat, megszervezik az ellátást. Ez nagyon pozitív dolog, megmutatja, hogy az önkormányzatiság milyen hatalmas érték, amit nem volna szabad veszélybe sodorni és azon gondolkodni, hogy ennek a mértékét csökkentjük. Mi itt helyben tudjuk azt, hogy mire van szükség, itt, helyben tudjuk azokat a döntéseket meghozni, amelyek az itt élők érdekeit szolgálják. Büszke vagyok arra, hogy ebben a kerületben élhetek, mert számtalan példát láthatok a kerületiek kezdeményező és együttműködési készségére és aktivitására. Ugyanakkor számomra csalódást keltők a kormány gazdasági intézkedései, amelyek nem csökkentették, hanem sok esetben növelték a munkavállalók kiszolgáltatottságát, miközben nem változott a munkanélküli támogatás és a családi pótlék összege sem. A válság kezelése helyett egy igazságtalan megszorítócsomagot kaptunk, hiszen nem az önkormányzattól, hanem az itt élő emberektől veszik el a pénzt. Ezen kívül nem történt meg a kormány által Budapesten megvalósítani kívánt, zömében sportcélú látványberuházások és kormányzati presztízsberuházások (csak a Várban 100–200 milliárd forint) felülvizsgálata sem. Ezek a lépések veszélyeztetik, sőt, helyenként ellehetetlenítik az önkormányzatok járvány elleni védekezését és szociális válságkezelését.

A gépjárműadó elvétele és a parkolás ingyenessé tétele mennyivel csökkent az önkormányzati bevételeket?

– Már ezek előtt a bejelentések előtt láttuk, hogy legalább kétmilliárd forinttal csökkennek a bevételeink, miközben többszáz millió forinttal többet kell költenünk az emelkedő szociális juttatásokra és a koronavírus elleni védekezőeszközök beszerzésére. A gépjárműadó és a parkolási bevételek elvétele további másfél-kétmilliárd forinttal csökkentik a kerületiek ellátására költhető keretünket. És még nem látjuk, hol a vége.

Hogyan tudják kezelni ezt a kiesést?

– Már a kormányzati megszorítások bejelentése előtt elindítottunk egy kockázatelemzést, ami soronként végigveszi a bevételeket és kiadásokat abból a szempontból is, hogy melyek azok a bevételek, amelyeknél csökkenésre kell számítanunk. Ezeknél megpróbáljuk megítélni, hogy nagyjából milyen mértékű lehet a kiesés, és megnézzük, hogy melyek azok a kiadások, amelyeket időben el tudunk tolni azért, hogy több forrásunk álljon rendelkezésre a válságkezelésre. A likviditási helyzetünk stabil, de azért, hogy ez ne is változzon, nyilvánvalóan át kell strukturálnunk a költségvetésünket. Azt már tudjuk, hogy a Táncsics Mihály utca felújítását, ami egy 425 millió forintos, betervezett beruházás, később kezdjük el, a mostani terveink szerint nyár közepén, ha addigra kilábalunk a válságnak a mindent megbénító állapotából. Vannak olyan beruházásaink, amelyeknek a kezdési időpontját átütemezzük, de azokat a fejlesztéseket, amelyeknek erre az évre csupán az előkészítése szerepel a kiadások között, nem hagyjuk el, jövőre, amikor már – reményeink szerint – véget ér a válság, időben el tudjuk indítani.

enzo

V. Naszályi Márta polgármester ismertette az I. kerület válságkezelő csomagját



VÁLSÁGKEZELŐ CSOMAG

- 1 darab ingyenes, mosható, fertőtleníthető vászonmaszkot adunk minden háztartásnak. A maszkot az Önkormányzattól kell kérni, önkénteseink viszik majd ki.
- 3 hónapos fizetési moratóriumot adunk a lakásbérelőinknek és üzletbérelőinknek, amennyiben ezt kérik.
- Azoktól a már bezárt üzlethelyiségektől, amelyek igényt tartanak rá, jelképes, 50 forint/négyzetméteres bérleti díjat számolunk fel – a minimum bérleti díj pedig 10 ezer forintra módosul.
- Az eseti települési támogatás összegét felemeljük évi 105, illetve 140 ezer forintra, az egyszeri kifizetést pedig 35 ezer forintra, ezt mindegyik kerületi lakó kérvényezheti.
- 15 ezer forintra emeljük a szociális étkeztetési kártyára fizetett támogatást.
- Kríziscsoportot hozunk létre a Polgármesteri Hivatalban, akik gyorsított ügyintézésel kezelik az eseti települési támogatásra vonatkozó kérelmeket.
- Célzott támogatást adunk a Népjóléti Közalapítványnak válságkezelő alapjövedelem céljára. Ez azt jelenti, hogy 100 ezer forintra egészítjük ki a rászorulókat (gyermeküket egyedül nevelők, munkanélküli segélyre már nem jogosult munkakeresők, munkájukat a járvány miatt elveszítő, egyéni kis- és középvállalkozók akiknek a bevételképességei megszűntek, nyugdíjminimumból élők, illetve azon gyermekek, akiknek az egy főre jutó jövedelme családi pótlékkal kiegészítve sem éri el ezt az összeget) jövedelmét az elkövetkező 3 hónapban.

Kérjük, ha tehetik, támogassák a Népjóléti Közalapítványt válságkezelő alapjövedelem képzése céljából!

Azok, akik a krízistámogatásra adományokat szeretnének felajánlani, a Népjóléti Közalapítvány bankszámlaszámára utalhatják adományukat:

**Raiffeisen Bankszámlaszám:
12001008-01584753-00100004**

**Tájékoztatás:
módosul a kerületi
díszpolgári cím
átadásának ideje**

Köszönjük az eddig beérkezett ajánlásokat!

A Budavári Önkormányzat a koronavírus okozta vészhelyzet miatt a díszpolgári címet – a 2020. május 21-i tervezett időpont helyett – várhatóan szeptember 2-án adja át.

Kérjük szíves megértésüket a kényeszerű halasztással kapcsolatban.

Képviselői fogadóórák



VARGA DÁNIEL,
MOMENTUM-DK-
MSZP-PÁRBE-
SZÉD-LMP-
JOBBIK-VÁRUNK
EGYESÜLET

Fogadóóra: a Facebook.com/vargadanielbuda címen online tart fogadóórát április 27-én, 17-18 óráig.



ZSITNYÁK JÁNOS,
MOMENTUM-DK-
MSZP-PÁRBE-
SZÉD-LMP-
JOBBIK-VÁRUNK
EGYESÜLET

Fogadóóra: minden hónap második péntekén 17 és 18 óra között online a facebook.com/zsitnyakjanosbudavar címen.
E-mail: zsitnyak.janos@budavar.hu.

AKI TUD, SEGÍT

Különleges energiákat mozgat meg a járvány elleni küzdelem: a civilek kreativitása, az önkéntesek segítsége komoly támogatást jelent az önkormányzat munkatársainak és mindenekelőtt az I. kerületi lakosoknak.



PARTEDLIK HELYETT MASZKOK

Az önkormányzat által indított Facebook-csoportba a legváratlanabb helyekről érkeznek felajánlások. Például a kerületi bölcsődéktől. A múlt kedden – ottjártunkkor – nevelők és dajkák ülték körbe a kisasztalokat. A kézműves-foglalkozásra használt asztaloknál a bölcsőde dolgozói textilmaszkokat készítettek. Koppány Ivett, a Budavári Egyesített Bölcsődék vezetője lapunk munkatársának elmondta, hogy a járványhelyzet miatt a bölcsik ügyeleti rendszerben fogadják a kicsiket. Az ügyeletet mindössze egy-két család veszi igénybe egyelőre, kisgyerekeiket természetesen ugyanúgy ellátják, mint más hétköznapokon. A járvány első hetei a kerület bölcsődéiben az összes helyiség alapos takarításáról, fertőtlenítéséről szóltak.

„Miután végeztünk, átgondoltunk, hogy mi lehet az a munka, amivel ebben a rendkívüli helyzetben segíteni tudjuk a bölcsőde fenntartóját” – meséli Koppány Ivett, aki azt vallja magáról, hogy a kisgyerekkori nevelés a szenvedélye. A Gordon-módszer kommunikációs trénerként a pozitív szemlélet és támogatói nevelés híve. „A raktárak áttekintése során jó pár dolog előkerült, köztük maradék anyagok, amikből egy bölcsődében mindig jócskán akad. Itt ugyanis folyamatosan cserélődnek a textíliák: ha kirojtosodik valaminek a széle, attól az anyag még használható. A bölcsiben a nevelők, pedagógusok ügyes kezűek, kreatívak, több olyan kolléganőm van, aki egyébként is szokott varrni. Összedugtuk a fejünket, és arra jutottunk, hogy a rendelkezésünkre álló maradványokból, textilekből maszko-

kat fogunk készíteni. A legtöbb fehér maszkot pl. olyan mosható vászonból varrjuk, amit partedikészítéshez használunk, ennek a leeső, megmaradó részei épp megfelelők. Gumipántnak való maradék is akadt, a többit a kolléganők összedobták. Mindhárom telephelyen (Iskola utcai, Tigris utcai és a Lovas úti bölcsőde) ketten-hárman dolgoznak egyszerre egy csoportszobában. Az anyag-előkészítés mosással és fertőtlenítéssel történik, majd egyikük a sablon alapján szabja a maszkot, a másik kollega a gumit készíti elő, ezt követi a varrás. Varrógép mindig is volt a bölcsődékben. Végül a fertőtlenítő vasalás következik. A munkatársaim háromféle maszkot készítenek, S, M és L méretben; jelenleg újabb 200 kiszabott maszkot készítettünk elő. Az elkészült csomagokat magam szállítom az önkormányzathoz, ahol nagy örömmel fogadták a felajánlásunkat. Rendkívül büszke vagyok a kollégáimra, akik számára nem volt kérdés, hogy segítenünk kell ebben a helyzetben.”



A HOKI MOST VÁRHA

Végh Benedek az abszolút civileket képviseli az önkéntesek között. A Budavári Önkormányzat közösségi oldalán olvasta a felhívást, és az első között jelentkezett, hogy segítsen. Azóta is úgy szervezi a munkanapját, hogy amikor feladatkiosztás várható, szabad legyen a délutánja.

„Sportmenedzser vagyok, a Magyar Jégkorongszövetségnél dolgozom. A magyar utánpótlás, a felnőtt női és férfi válogatott logisztikai feladatait, a technikai stábtagek felkészítését látom el. Ezekben a hetekben otthonról dolgozom” – meséli a fiatalember, akit egyik útjára mi is elkísértünk. *„Ami miatt ezekben a hetekben ilyen sokat tudok segíteni, annak az az oka, hogy a jégkorongsport világeseményeit lemondták”* – tudtuk meg az Attila útról és a Kapisztrán téri elosztóközpont felé menet.



Arról, hogy mi motiválta, amikor a felhívásra jelentkezett, meséli: *„Filantróp embernek tartom magam, gyerekkorom óta jellemző rám a tenni akarás, a saját energiám megosztása. Szerencsés helyzetben vagyok, mert a szüleim is erre*



tanítottak, az ő filozófiájukat viszem tovább. Számomra nem volt kérdés, hogy jelentkezsem. Ha lehetőség nyílik a kórházakban segítséget nyújtani, biztos, hogy számukra is felajánlom a munkámat. Nagyon jó érzés adni az embereknek. Alapvetően egyébként a jégkorongszövetségre is jellemző a tenni akarás a közösségért. Úgy gondolom, ez az egészséges hozzáállás.”

Benedek az önkormányzat felhívásában megjelölt különböző feladatkörök közül receptek kiváltását, gyógyszer szállítást vállalt a 65 éven felüli lakosok számára, valamint az önkormányzat által előkészített higiéniai és élelmiszer-csomagok csomagolását és eljuttatását. A járványra vonatkozó szabályokat magára vonatkoztatva is betartja: *„Megpróbálok magam elzárni az ismerőseimtől, és a lehető legkevesebb időt eltölteni a boltban. A szüleim Szentendrén élnek, szerencsére felkészültek erre a helyzetre; interneten tartjuk a kapcsolatot. Édesanyám általános iskolai angoltanár, számára az online tanításra való átállás jelentette a legnagyobb kihívást. Őt különböző oktatási anyagokkal, ötletekkel segítem. Édesapám is tanár, elképesztően*

büszke vagyok rájuk. Nagyon jó visszajelzéseket kapnak a diákoktól, a szülőktől és a kollégáktól is.”

Amikor a hobbjáról, a kedvteléseiről kérdezzük, két területet említ: *„Alapvetően sportos beállítottságú vagyok, amatőr szinten magam is jégkorongozom. Még a sport előtt kerültem kapcsolatba a zenével, van egy gitártanári diplomám, gitározom, korábban tanítottam is. Két és fél éve játszom a Ruby Harlem zenekarban, velük is most lett volna tv-felvételünk az A38 hajón, de elmaradt. Magyar nyelven írjuk a számainkat, R'n'B stílusban játszunk,*



tavaly jelent meg az első lemezünk. Nyolcan vagyunk a zenekarban, elég nehéz összehangolni a naptárunkat, de arra készülünk, hogy a nyáron lesz lehetőségünk a Művészetek Völgyében, Kapolcson játszani.”

Benedekből árad a kiegyensúlyozottság és a nyugalom. Az önkéntes munka tapasztalatairól ennyit mond: „Nekem eddig csak jó tapasztalatom volt, mindenki hálás, hogy gondolnak az idős korosztályra. Az önkormányzat munkatársai telefonon előre egyeztetik a részleteket, így soha nem érkezem váratlanul. Van, aki elővigyázatosságból alig meri kinyitni az ajtót és kéri, hogy tegyem le a csomagot az ajtó elé, másoknak (kesztyűs) kézből kézbe adom át, és előfordul, hogy megkérnek, vigyem be a szatyrot a konyhába. Váltunk néhány szót és indulok tovább.”

SEGÉLYKÖZPONT AZ ÜLÉSTEREMBEN

Az önkormányzat által összekészített csomagok az igényekhez igazodnak. Az első 200 higiéniai szatyorban toalettpapír, zsebkendő, kézmosószer, tusfürdő és fogkrém kapott helyet, az



élelmiszer-csomagban tejet, pékáru, kekszet és tartós élelmiszereket vehettek át a címzettek.

Az igények napról napra változnak, a Facebook-oldalon a kérésektől függően frissül a táblázat, hogy melyik körzetben hány önkéntesre van szükség és hány csomagot kell eljuttatni. Az önkéntesek ezek alapján vállalhatnak feladatot, de fejlesztés alatt áll egy olyan telefonos applikáció is, amely minden információt tartalmaz majd az önkéntesek számára.

VÉRMEZŐ AZ ABLAKBÓL

Végh Benedek délután a Németh-házaspárnak szállított élelmiszer-csomagot. Vele tartottunk mi is. Németh Miklósné kérésünkre elmesélte, örömmel értesült arról, hogy az önkormányzat várja a segítséget igénylő idősök jelentkezését. „Felhívtam a központot, ahol elmondtam, hogy szeretnénk élni a lehetőséggel, és készségesen segítettek. Ebben a különleges helyzetben magunkra vagyunk utalva. A házukban többnyire idős emberek élnek, illetve bérlők, akikkel ritkán találkozunk – senki sem jelentkezett volna, hogy a segítségünkre legyen. Nagyon szép gesztus az önkormányzattól az önkéntesek be-



szervezése. Bevallom, nem éltünk volna a lehetőséggel akkor, ha az áruházakból mindent meg lehetne rendelni. Így viszont nagy örömmel vettük, amikor megkaptuk a csomagot.”

„A bajtól eltekintve megvagyunk a férjemmel, hiszen ketten vagyunk – igaz, mind a ketten jócskán 80 fölött –, de, hogy együtt vagyunk, ez már maga is segítség. A gyerekeink külföldön élnek. Húsvétkor és karácsonykor szokott összegyűlni a család, de most a határok lezárása miatt erre nincs mód” – meséli Németh Miklósné. „Nagyon hiányoznak, mert csak interneten keresztül tarthatjuk a kapcsolatot. Ha látná, hogy Bécsben milyen maszkokat varrt a lányom és az unokám! Színes anyagokból, masnival, dróttal díszítve, mindenkinek más színű jutott. A férjem hajótervező mérnök volt, én 79 éves koromig magyart tanítottam. Igyekszünk tartalmasan eltölteni az időt. A lakásunkból kilátnak a Babits-szoborra, a Vérmezőre, amely most különösen megnyugtató látvány. Sokat olvasunk, néha kézimunka után nézek. Sajnálom, hogy az idős barátaink nem használnak internetet, mert így nem tudok olyan videókat, zenéket küldeni nekik, ami felvidíthatná őket.”

Rojkó A.



Gelencsér Ferenc

„SZERETEK TEREPEN LENNI”

„Már a dédszüleim is budavári lakosok voltak, én pedig repatriált I. kerületinek nevezem magam, mivel a második világháborút követően a családom osztályidegenné vált, ezért vidékre kényszerült a kerületből, én viszont újra itt lakom” – mondja Gelencsér Ferenc alpolgármester. Pártjába, a Momentum klasszikus polgári-konzervatív családból érkezett, édesapja fotóművész, édesanyja pedig háromdiplomás – most már nyugdíjas – könyvszerkesztő és népművelő.

Gelencsér Ferenc az ELTE-n végzett nemzetközi tanulmányok szakon, Párizsban a Sciences Po egyetemen (Politikai Tanulmányok Intézete) pedig biztonságpolitikát hallgatott. **Tanulmányai alatt** dolgozott Brüsszelben, a Balassi Intézetben, 2013-ban pedig három hónapig Indiában egy tibetieket segítő nonprofit szervezetnél. Mégpedig a Dharamszala melletti McLeod Ganj-ban, ahová a dalai láma menekült Tibet megszállását követően, és ami ezek után Kis-Tibetté vált. „Szerzeteseknek tanítottam angolt, kulturális eseményeket szerveztünk, próbáltuk megszervezni a városban a **szemétszállítást**, már akkor is egy kicsit a közigazgatás felé tolódtam” – utal az alpolgármesteri munkája előzményeire és a koronavírus miatt kialakult válsághelyzetben végzett önkéntesi tevékenységére.

A közszolgátságba egy multinacionális vállalattól érkezett, és ahogy mondja, számára nagyon lassú volt a hivatal. „Azt mondták, hogy le fogok lassulni a hivatalhoz, de bízom abban, hogy majd félúton találkozunk” – fogalmazott. A koronavírus miatt keletkezett feladatok és az önkénteskedés mellett most az önkormányzat digitálizációján dolgozik, „hogy a hivatal egy kicsit gyorsabbá váljon”.

Alpolgármesterként a közbiztonság, a köztisztaság és a zöldügyek tartoznak a hatáskörébe. „A szívügyem pedig az, hogy a Vérmezőből egy nyugat-európai színvonalú park legyen a ciklus végére, normális futópályával, közvilágítással, és például pétanque pályával” – mondja. – Ez a projekt a tervezés-előkészítési fázisban van, és ha a koronavírus-járvány után már „kicsit fel lehet lélegezni”, a következő lépés az lesz, hogy a kerület visszaszerzi a fővárostól a Vérmezőt, és ha nem is tulajdonosa, de legalább hasznélvezője és fenntartója lesz. Olyan parkot szeretnék, ahol – mint a világ sok más városában – az emberek kijárnak piknikezni, van szabadidős tevékenységre lehetőségük, vagyis használják a parkot.

Az indiai segítő munka után kifejezetten vonzza őt az önkénteskedés. És – mint hangsúlyozza – „hiányzik a kampány, szeretek terepen lenni, és amikor az önkéntes munkát végzem,



akkor ott vagyok, nem pedig öltönyben, a hivatalban ülve”. Viszi a csomagokat, beszélget a helyiekkel, de ha kell, tojásokat dobozol. „A jelenlétünkkel egy kicsit visszahozzuk a politikát az emberek közé. Azt mutatjuk, hogy nem változtunk meg azáltal, hogy ide kerülünk, és – elnézés a kifejezésért – azt is, hogy nem büdös nekünk a munka” – mondja.

Jelenleg még több önkéntesük van, mint amennyit a pillanatnyi feladat igényelne, de féltő, hogy egyre inkább szükség lesz rájuk, mivel a következő hetekben valószínűleg jelentősen nőni fog a segítségre szorulóak száma. Főleg élelmiszert, higiéniai eszközöket és gyógyszereket szállítanak ki, és szerinte, ha szigorodni fog a kijárási tilalom vagy több lesz a fertőzött, illetve az önkéntes karanténos, akkor más területen is segíteni kell. „Az I. kerületben nagyon sok kutyás közösség van, és valószínűsítem, hogy például kutyasétáltatásban is egyre nagyobb segítségre lesz szükség. De megoldjuk ezt is”.

enzo

Korsós Borbála

„A KORÁBBI TAPASZTALATOK SEGÍTETTEK”

Konduktorként végzett, de a szakmáját most – mivel az önkormányzatban Gelencsér Ferenc alpolgármester aszisztenseként dolgozik – nem gyakorolja. „Nekem azért is fontos az I. kerület, mert helyi vagyok, itt lakom érettségi óta, itt kezdtem el az önálló életem” – mondja. Az I. kerületi Momentum alelnöke. A koronavírus-járvány előtt önkénteskedett egy politikamentes civil szervezet munkatársaként.

„Az alapmotivációm most is az, hogy szeretek az embereknek segíteni. A korábbi önkéntes munka tapasztalatai segítettek abban, hogy tudjam, hogyan kell kapcsolatba lépni a segítségre szorulókkal, a csomagok eljuttatásához embereket szerezni és szervezni” – mondja, hozzátéve, hogy ebben nagy segítségére volt Vámos Ágnes munkája is, aki a munkatársaival megkezdte az önkéntesi hálózat kiépítését. Korsós Borbála egyébként akkor csatlakozott ehhez a munkához, amikor már többen voltak az önkéntesek, és a szervezésben kellett a segítség.

„A kerületben jelenleg körülbelül 200 ellátandó ember van, velük már felvettük a kapcsolatot, hogy segítsünk nekik, ha szükségük lesz rá. Hetente felhívjuk őket, hogy minden rendben van-e, tudunk-e segíteni, kell-e valamit küldeni, esetleg később segítsünk-e, illetve elmondjuk, hogy aki keres, hol talál meg minket. Ők jellemzően a 70 év feletti, vagy pedig

a hivatalos karanténba zártak. Ők azok, akik nálunk jelentkeznek a Várnegyed újság hirdetése alapján, vagy akikhez eljutott Facebookon keresztül, hogy tudunk segíteni, ha jelentkeznek nálunk. Küldünk számukra élelmiszert, tisztálkodószereket vagy például gyógyszert” – avat be a technikai részletekbe.

Többen megkeresték az önkénteseket olyanok is, akik egyelőre csak a biztonság kedvéért jelentkeztek be náluk, mert a családban még meg tudják oldani a bevásárlást. De sokan vannak már, akiknek viszont létszükséglet, hogy elküldjék a csomagot, amiben kenyér, lekvár, májkrém, tej és keksz van. Ezen felül pedig jönnek még a plusz igények, amikor már szükség van, mondjuk, mosószerre, mert az is elfogy egy idő után. A legfontosabb, hogy mindenkire eljusson a segítség, akinek szüksége van rá, és csökkentsék a találkozások számát, amivel terjedhet a vírus, vagyis a rászoruló idős embereknek ne kelljen kimenniük az otthonukból és ne legyenek potenciálisan fertőzöttek vagy fertőzők. A szervezőmunkából a rengeteg telefonálással, a leltár készítésével, a csomagok összeállításával és kiszállításának koordinálásával veszi ki a részét. „A teljes folyamatban igyekszem ott lenni, és segíteni” – mondja.

Ebben a helyzetben különösen fontos, hogy felállt egy lelki segítségnyújtó



is, amelyben több hivatásos pszichológus is működik, illetve „laikus civileket” is megkértek, hogy beszélgessenek azokkal, akik ezt igénylik. „A telefonhívások alapján az a tapasztalatum, hogy sok embernek tényleg hiányzik valaki, akivel el tudnak beszélgetni, elmondani nekik, hogy éppen aznap mit sütöttek vagy mit néztek a tévében, vagy hogy hogyan érzik éppen magukat” – világít rá, hogy a járvány, és a sokaknak ezzel járó bezártság milyen problémákat hoz fel, és arra, hogy minél hosszabb ideig tart ez az állapot, annál nagyobb igény lesz a lelkek ápolására is.

enzo

EGY POLGÁR VALLOMÁSAI

a vár határaitól, a sajtóról és a szürreális tervekről

Dr. Buzinkay Géza történész, irodalom- és sajtótörténész mindig is budai polgárként tekintett a világra. Felmenőitől örökölve e ma már különlegesnek számító „világnézetet”, olyan titkok tudója, amelyek iránt sokan érdeklődnek. A Budavárért emlékéremmel kitüntetett kutatóval otthonáról és hivatásáról beszélgettünk.

Bár 2018 végén átadta a Várbarátok Körének elnöki stafétáját, helytörténészként ma is aktív maradt. Legutóbb a Jókai Anna Szalonban Czető Bernát László önt hívta beszélgetőtársnak a *Historia* estjére. Az ön személyes világában hol kezdődik, és hol végződik a budai Vár?

– Ha ez térbeli vonatkozású kérdés, akkor az „én Váram” a Várnegyed és a Várhegy szoknyája, elsősorban a várfalakkal körülvárt utcák és házak, de a Tabán, a Krisztinaváros és a Víziváros nagy része is. Ha a kérdés szellemi, vagyis az érdeklődésemre és a történeti kutatásaimra vonatkozik, akkor elsősorban az 1820-as évektől 1945-ig tart. A leghosszabb választ az igényelné, ha a kérdés az időre vonatkozna: akkor a második világháborútól, amikor kisgyerek voltam, és amikor elvesztettem az édesapámat, és az ablakból láttam orosz katonát, amint szuronnyal felnyársal egy ellenséges katonát, aztán láttam egy másik orosz katonát, aki ideadja nekünk, gyerekeknek a hóna alatt hozott görögdinnyét (honnan lehetett neki '45 kora tavaszán?). Aztán „az ostrom” utáni romos világon át – amikor az iskolából az egyik gyerek, játékszernek nézve az aknákat, felrobbant, és amikor sötétedés után már nem volt szabad a Vár oldalában járni a „vetköztetők” miatt – és a forradalom napjain át, amikor pesti kószálási vágyamat úgy fékezte a családom, hogy időnként a pincébe zárt, miközben fölöttünk sivítva szálltak át a budai hegyekről Pest felé kilőtt szovjet lövedékek. Előbb Pesten a Piaristáknál, aztán a Toldy Gimnáziumban az iskolai évek alatt megtapasztaltam, hogy a Várban lakni különállást, magányt jelent, hiszen osztálytársaim,



barátaim mind más útvonalakon jártak, mint én, a hivatalos „szervek” pedig legalább érzékeltették, néha megjegyzést is tettek arra az „osztályidegenre”, aki a Várból jön. Aztán három évtizeden át hosszú gyaloglások voltak a munkahelyeimre, előbb a Vízivároson végig, majd a Lánchídon át a Belvárosba, végül a rendszerváltás utáni években a Váron keresztül a Budapesti Történeti Múzeumba. De még azt követően is, a hosszú egri oktatási időszak alatt is megmaradt a Várbarátok Köre... Szóval nem hiszem, hogy meg tudnám mondani, hol végződik a Budai Vár a személyes világomban. Nem végződik.

2019 kora őszén sikeresen védte meg a doktori disszertációját a Magyar Tudományos Akadémián. Kutatási eredményei *A magyar sajtó története a kezdetektől a rendszerváltásig* címmel, kötetben is megjelentek. Napjaink hazai médiahelyzete vajon sugall-e párhuzamot valamelyik korábbi történelmi korszak újságíráásával?

– A kötetet a rendszerváltás utáni újrarendeződés vázlatos áttekintésével fejeztem be. Ami utána következett, az – ma már látható-érzékeltető – valami egészen más történet. Az írott sajtó, amelynek jelentőségét a polgári nyilvánosság,

a közéleti eszmecsere megteremtése adta meg, és ráadásul gyakran még szépirodalmi mércével is mérhető volt, ez a sajtó és ez a funkció megszűnt. Ma a korábnál sokkal többértű a nyilvánosság, az újságok, folyóiratok teret veszítettek, mellettük kifejlődött előbb a rádió, majd a televízió és most már a közösségi média számos fajtája is. Az újság ezek között a leginkább intellektuális műfaj, mára ismét majdnem olyan szűk körű elit intézménye lett, mint a 18. század végén volt. De az a kivételes igényesség, színvonal és jelentőség, amit – csak néhány példával érzékeltetve – Széchenyi és Kossuth hírlapjai jelentettek, vagy a Kemény Zsigmond által szerkesztett *Pesti Napló*, Jókai Mór lapjai, Rákosi Jenő *Budapesti Hírlap*-ja, Miklós Andor *Az Est*-je, Kosztolányi Dezső és Márai Sándor tárcái, a régi *Magyar Nemzet* vagy az elmúlt évtizedekben Kaján Tibor képi publicisztikának nevezhető karikatúrái és számos hetilap, folyóirat, helyi, vidéki lap – mindez egyértelműen a múlté. Vannak néhányan, akik-amelyek szinte magányos harcosokként még nem adták fel a létükért való küzdelmet (mint pl. a HVG, az ÉS), de az írott sajtó mint nagy és független szellemű, erre büszke műfaj története lényegileg a végéhez ért. Szóval úgy fogtam fel, hogy ezt a kerek történetet a születéstől a „halálig” derítettem fel és írtam meg.

Néhány évvel ezelőtt egy interjúban említette a Várbarátok Körének kezdeményezését, hogy az Úri utca 19. számú lakóházon emléktábla idézze fel Neő Ákos nagylelkű cselekedetét, azt, hogy 1944-ben felajánlotta a lakását a gyermekmentő Sztehlo Gábor-féle Jó Pásztor Alapítványnak. Milyen eseményekre derített fényt és hol tart az emléktábla ügye?

– Az emléktábla már több mint egy éve elkészült, Farkas Ádám szobrászművész alkotásaként. Úgy érzékelem, hogy most már minden esély, illetve önkormányzati szándék megvan arra, hogy belátható időn belül felkerüljön a ház falára. Az Úri utca 19. akkori tulajdonosa, a Várbarátok Körének későbbi megalapítója, Neő Ákos nyugalmazott MÁV-igazgató és a budavári római katolikus egyházköziség világi elnöke volt. A házában lévő nagy méretű lakását felajánlotta a Nemzetközi Vöröskereszt védeltségével működő *Jó Pásztor Gyermekotthon* részére, és tekintélyes összeggel hozzájárult a berendezéséhez. 1944 novemberre és 1945 februárja között több mint húsz zsidó gyerek és néhány „gondozójuk” (álnevek alatt) kapott itt helyet és élte túl a holokausztot. Az *Ágnes 2* fedőnevű gyermekotthon

megmaradt iratanyagát néhány éve átadtam a Holokauszt Emlékmúzeumnak. Egyébként édesapám úgy vesztette életét, hogy repülőgránát-találatot kapott, amikor kiment vízért a gyermekotthon részére a Mátyás-templom melletti ciszternához, mivel a Várnak ezen a középső részén több mint hét hétig semmiféle közmű sem működött. A Várnegyedben ez az egy gyermekotthon maradt meg az ostrom végéig. Annak ellenére, hogy az épületet több súlyos légítámadás rombolta, a mélypince biztonságot nyújtott, legalábbis a bombák ellen. Ez a gyermekotthon volt az egyedüli a Várban, amely részt vett az embermentésben a polgári, civil helytállás példajaként, aminek emlékét kötelességünk megőrizni.

A Várnegyed tősgyökeres lakójaként hogy éli meg, hogy a közeljövőben köztisztviselőkkel népesülnek be a minisztériummá visszaalakított középületek?

– A terv szurreális és kivihetetlen. Miniszterelnökünk március 15-i beszédében a magyar népet szemérmesnek nevezte – hát ez a terv nehezen lenne annak nevezhető. Álmodozó és irreális: egy olyan kor díszleteinek visszaépítése és benépesítése, amit mindig csak szerettek volna – leginkább a függetlenségi politikusok és a nemzeti nagyságot demonstrálni akaró publicisták. A modern Magyarország államigazgatási központja Pesten, a demokrácia igényeinek megfelelően a Parlament környezetében épült ki. A Vár mint hatalmi központ a feudális Magyarország jelképe, amit 1848 és 1867 „ad acta” tett. Ezután a Várnegyed elsősorban polgári lakóhely lett, még csak nem is nagypolgári, benne mintegy színezőelemként pár megmaradt középülettel és néhány szerény, palotának alig nevezhető arisztokrata épülettel. A visszafordulást a Trianont követő eszmei és politikai zavarodottság hozta el, a Horthy-korszak.

A vári, némileg patriarchális, polgári életforma, a nagyvároson belüli „kisváros” sajátságos helyzete – aminek számos leírását, közismert alakjait és boltjait, vendéglátóhelyeit, a róluk szóló visszaemlékezéseket kötetbe gyűjtve kiadtuk a Várbarátok Köre 50 éves évfordulóján – és ennek még az emléke is meg fog szünni, ha a Várnegyed teherbírását többszörösen túlterhelik. Ha nem a terv abszurditása, akkor a járvány következményei hiúsítják meg az újraközvetítését.

Rojkó A.

EGYÜTT OLDJUK MEG!

MI A HELYES, MIT TEGYEN A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY IDEJÉN?

Maradjon otthon!

Mosson gyakran kezet!

Tartson távolságot a többiektől!

Frissítse fel magát olyan új tevékenységekkel, amiket nem szokott csinálni.

Nyissa ki az ablakot, napozzon, levegőzzön!

Figyeljen a szomszédaira, ha módjában áll, ajánlja fel a segítségét az idősebbeknek!

Ha tud, vállaljon önkéntes feladatokat!

Tegyen ki hirdetést a lépcsőházban az elérhetőségeivel, hogy tudják, szeretne segíteni a bevásárlásban vagy másban!

Ha azt látja, hogy egy idős ember bevásárolni jár, hívja fel a figyelmét arra, hogy ezt a feladatot most másokra kell bíznia.

MIT NE TEGYEN?

Ne fogadjon vendégeket!

Ne menjen társaságba!

Kerülje a lift használatát!

Ha belázasodik, köhög, náthás, ne menjen az orvosi rendelőbe, hanem telefonáljon a házi-orvosának!

KI SEGÍTHET ?

Ha elmúlt 70 éves vagy kisgyerekekkel él, kérje a rokonai, barátai segítségét a bevásárláshoz, kutyasétáltatáshoz. Ha nincsenek segítő családtagok, kérje a szomszédok segítségét!

Ha ők sem tudnak segíteni, hívja az önkormányzatot!

Az önkormányzat munkatársai és önkéntesei alap élelmiszer-csomagot és higiénés csomagot tudnak eljuttatni Önnek, gyógyszer-tári ügyintézkést vállalnak. Kapcsolatot tarthat velük online vagy telefonon.



BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT



Ezeket a számokat hívhatja:

06-1-458-3030

06-20-353-5935

06-20-269-8784

06-20-256-5088

e-mail:

koronavirus@budavar.hu

KIK AZ ÖNKÉNTESEK?

Olyan emberek, akik a saját idejüket és munkaerejüket felkínálják mások megsegítésére. Csak olyanokkal működünk együtt, akikkel szerződést kötünk, és akikben megbízhat.

Ha bármilyen észrevétele, javaslata van az önkéntesekkel kapcsolatban, hívja a 20-314-5434-es számot.

.....

Legyen ön is önkéntes a lakhelyén, segítse az idős és a kisgyerekes szomszédait!

Jelentkezni az

onkentes@budavar.hu címen lehet.

ADJA TOVÁBB, HOGY NE ADJUK TOVÁBB!

TÉPJE KI ÉS TEGYE KI A HÁZBAN, HOGY MÁSOK IS LÁSSÁK!

MISÉK A RÁDIÓBAN, BIBLIAKÖRÖK A SKYPE-ON

A koronavírus-járvány komoly nehézségeket okoz a hívek és vallási vezetőik kapcsolattartásában. Öt, a kerületünkhez kötődő történelmi egyház vezetőjét kérdeztük arról, hogy a közösségükben miként változott a mindennapi hitélet. Összeállításunkban Jánosa Domokos plébános; Illés Dávid református esperes, vezető lelkész; Bence Imre evangélikus lelkész; Maklár Ákos görögkatolikus parókus és Faith Asher rabbi válaszolt a kérdéseinkre.

A járványveszély időszakában milyen módon tartják a kapcsolatot a hívekkel?

J. D.: – Ebben a helyzetben nyilván lehetetlen személyes kapcsolatot tartani a hívekkel, erre csupán a telefon vagy a Skype marad. A fiatalokkal rendszeresen skype-olunk, videokonferenciákat tartunk, amikhez szinte az

egész csoport csatlakozhat. Az idősebbekkel telefonon beszélünk. Plébániánk rendelkezik egy internetes rádiócsatornával, a Szent Anna Rádióval, amelyet a híveink közül sokan hallgatnak. A szentmiséket hétköznap reggel 9 órakor és este 6-kor, vasárnap reggel 9-kor, 11-kor és este 6 órakor közvetítjük. A templomot minden nap kinyitjuk, be lehet jönni az előtérbe, misék alatt is mindig vannak nézelődők, érdeklődők. Most a hittanórák is elmaradnak, ezt a döntést a szülők is megértik és támogatják. A Szabó Ilonka utcában működő Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnáziumunk és Kollégiumunk diákjait a „Google-tanterem” nevű programmal, a tanítási rend szerint távoktatjuk. Ez számunkra is komoly feladatot jelent, hiszen meg kell tanulnunk a használatát. A jelenlegi helyzetben csak a saját megoldási ötleteinkben bízhatunk. A gyerekek szinte lelkesebben dolgoznak, mint az élő oktatásban. Ezzel a módszerrel minden gyereket személyesen meg tudok szólítani, amire a hagyományos órákon nincs lehetőség.

I. D.: – A mi gyülekezetünk lelkészei és munkatársai mindent megtesznek azért, hogy a közösséget összetartsák és segítsék. A 30 gyülekezeti csoportunk alkalmait az internet segítségével szervezzük, az idősebbeket, akiknek

nincs ilyen lehetőségük, telefonon keressük meg. Március 15-én már csak szabadtéren tudtunk istentiszteletet tartani, így a templom melletti területen imádkoztunk egymásért és a környezetünkben élőkért. Mivel 10 iskolában 100 hittancsoportunk van hetente, ezért a lelkészek és hitoktatók folyamatosan online kapcsolatban vannak a gyerekekkel, illetve videókat készítenek, amelyeket a gyerekek megnézhetnek. 18 jegyespár kezdett házassági felkészítőt, de csak egy alkalmat tudtunk megtartani, ezeket a találkozásokat is internetes csoportként folytatjuk. A diakóniai munkatársak közel 300 idős egyháztagunkat hívták fel telefonon, és szerveztek önkénteseket, akik bevásárolnak, gyógyszerrel váltanak ki, vagy éppen telefonon közvetítik az istentiszteleteket.

B. I.: – A Budavári Evangélikus templomban mi március 15-én tartottunk utoljára istentiszteletet, és március 16-tól a Püspöki Tanácsunk rendelkezése szerint semmiféle közösségi alkalmat nem rendezünk. A gyülekezet tagjaival és közösségeivel sokféleképpen tartjuk a kapcsolatot. Sokaknak naponta bátorító üzenetet küldünk sms-ben vagy Messengeren. A kis közösségek tagjait – a bibliaórák résztvevőit, ifjúsági csoportokat, közösségeket – rendszeresen összehív-



A Szent Anna katolikus plébániatemplom a Batthyány téren



A Szilágyi Dezső téri református templom • Fotó: Thaler Tamás

juk Skype-on történő beszélgetésre, tanításra, együttlétre. Így szinte minden estére jut egy-két videobeszélgetés. Az énekkarok nem tudnak próbálni, de a próbák időpontjában, az internet segítségével mindkét énekkarunk összegyűlik közös imádságra és beszélgetésre. Ugyancsak a világháló segítségével folytatódik a lelki gondozás, az időseket pedig telefonon keressük meg. Kibővült a gyülekezeti levelezőlistánk, azon keresztül kiküldjük a lelki támogatást nyújtó anyagokat. A honlapunkra és a YouTube csatornánkra minden héten felkerül egy istentisztelet, egy bibliaórai tanítás és egy áhítat felvétele. Kialakítottunk egy önkéntesekből álló csoportot, amelynek fiatal tagjai néhány idősen segítenek a bevásárlásban, többen pedig a közösség tagjai számára szájmazsokot készítettek. Felkínáltuk a gyermekfelügyelet lehetőségét is a gyülekezetünk egyik termében. Munkatársaink otthon végzik a feladataikat, és csak alkalmanként jönnek fel a hivatalba, mi lelkészek azonban minden munkanap 9-től 13 óráig irodai ügyeletet tartunk. Minden este 7-kor pedig – „balkonénéklés” keretében – közös

imádságként egy evangélikus esti éneket éneklünk el.

M. Á.: – A budai kerületekben élő görögkatolikusok két parókiához tartoznak, ami azt is jelenti, hogy nagyok a fizikai távolságok. Most, amikor nincs lehetőség nyilvános istentiszteletet végezni, csupán online templomi közvetítéseket tartunk. Felértékelődött a telefonon és az interneten történő kapcsolattartás. Nem az igazi, ezt mindannyian tudjuk és tapasztaljuk, de ebben a helyzetben ezekkel az eszközökkel kell élnünk. Ha valaki kéri, szívesen állunk a rendelkezésre személyes találkozással is a templomban vagy a park egyik padján, természetesen betartva a rendelkezéseket és szabályokat.

F. A.: – Amíg a közegészségügyi szabályok megengedték, összegyűltünk a zsinagógában, és betartva az előírásokat (az egymástól való kellő távolságtartást, a kézfertőtlenítést stb.) megtartottuk az istentiszteleteket. A tórai előírások szerint is az egészség a legfontosabb, ezért a járvány idejére végül lemondtuk a hitéleti programokat, és az egyházi életet az éterbe tettük át. Minden nap felhívok néhány hitközségi tagot, hogy beszélgessek velük, természetesen ők is bármikor hív-

hatnak engem. Másoknak sms-t vagy WhatsApp-üzenetet küldök, mert a mai technika segítségével nagyon sok emberrel lehet kapcsolatot tartani. Sok élő internetes beszélgetést szervezünk, illetve állandó online órákat, tanításokat tartok a Facebookon.

Az egyházi dokumentumok szerint volt-e már példa a történelemben hasonlóra, és ha igen, akkor korábban hogyan oldották meg a feladatot?

J. D.: – Én nem tudok róla, bár nem vagyok történész. Úgy vélem, ha lett volna hasonló helyzet, már bizonyára szóba került volna. Háborúk vagy járványok idején nyilván megtörtént, hogy a föld alá vagy bunkerekbe szorult a katolikus egyház, de olyan helyzet, amikor üres templomokban kellett misézni, bizonyára nem volt. Ez egészen különleges, új helyzet.

I. D.: – Hasonló helyzetről nem számolnak be a mi irataink sem, talán a háborús helyzet lehetővé tette ehhez egy kicsit hasonló, de azért most még sokkal jobb a körülmények.

B. I.: – A legidősebbek elmondása és az írásos dokumentációk alapján is mondhatjuk, hogy ilyen helyzet még nem volt nálunk. Lehet, hogy az ostrom ideje alatt egy-egy istentisztelet elmaradt, de tudjuk, hogy még 1944 decemberében is megtartották az ünnepi alkalmakat. Akkor a templomba igyekvők a légvédelmi szirénák felzúgásától féltek, most ebben a helyzetben sokan egymás közelségétől félnek a „láthatatlan ellenség” miatt. S éppen az emberi kapcsolatok révén terjedő vírus tart bennünket távol egymástól. Most így a lelkészeknek, hitoktatóknak és diakóniai területen dolgozóknak egészen új utakat kell megtanulniuk, hisz veszélyhelyzetben

a legnagyobb szükség a lelki táplálék, az a vigasztaló evangélium, amely mindenki számára erőt adhat.

M. Á.: – A görögkatolikus egyház hasonló helyzetet élt meg akkor, amikor a kommunista elnyomás alatt több szomszédos országban (Csehszlovákia, Románia, Szovjetunió) is betiltották. Gyerekkori emlékem, hogy a Szatmárnémetiben élő pap nagybátyám titokban otthon misézett úgy, hogy a családtagokon kívül senki ne szerezzen erről tudomást, mert a besúgórendszer mindenütt működött. A középkori járványok idején a templomok kapuját inkább kitárták, és az épületek sokszor kórházként működtek. Olyan időszak, amikor mi magunk életmentő önvédelemből döntünk úgy, hogy nem tartunk nyilvános szertartásokat és istentiszteleteket, véleményem szerint még nem fordult elő.

F. A.: – A 190 évvel ezelőtti kolerajárvány időszakából fennmaradt néhány rabbi tanítása. Olyan komoly útmutatásokat tartalmaznak, amelyekről az adott országok vezetői is nagy elismeréssel szóltak. Az egyik rabbi pl. azt kérte a híveitől, hogy egyszerre ne legyenek többen a zsinagógában, mint 15-en, és ők se álljanak szűken egymás mellett. Akiba Eger, Poznań főrabbija olyan tanácsokat adott, amelyek ma is érvényesek: az ember többször mossa ki a ruháját és többször tisztálkodjon a szokásosnál, szelíztessen napközben, és ha tud, rövid időre menjen ki a szabad levegőre.

Ilyen rendkívüli körülmények között hogyan tudják megtartani a húsvét egyházi, templomi szertartásait?

J. D.: – Olyan helyzet még egészen biztosan nem volt az egyházban, hogy nagyhéten, húsvétkor elmaradtak



A Budavári Evangélikus Templom
a Bécsi kapu téren

volna a templomi szertartások. Még magam sem tudom, hogy a húsvéti szentmiséket hogyan fogjuk megtartani, hiszen ezek lebonyolításához mindenképpen ministránsokra és aszisztenciára van szükség. Nem marad más megoldás, mint hogy ezeket is a Szent Anna Rádió közvetíti majd.

I. D.: – Mi minden gyülekezeti alkalmunkat az internet segítségével tesszük közzé. Akinek nincs lehetősége a kapcsolódásra, azoknak telefonon közvetítjük az istentiszteleteket. Naponta áhítatokat teszünk közzé az interneten, illetve közvetítjük az istentiszteleteket. Minden este 60–80 ember kapcsolódik be közös imára a videó-

megosztó csatornán. Az úrvacsorai közösségeket is úgy tervezzük, hogy egyháztagjaink az otthonukban előkészítik a kenyeret és a bort, és a közvetítés alkalmával együtt veszünk részt az úrvacsora közösségében, ahogy ezt egyházunk vezetői javasolták.

B. I.: – A húsvéti alkalmainkat mi is csak az internetes térben rendezhetjük meg. Minden ünnepnapra – virágvasárnaptól egészen húsvét hétfőig – felkerült/felkerül egy istentisztelet a honlapunkra; mindig más igehirdető készül az alkalmakra. Sajnos volt fennakadás a húsvéti diakóniai csomagok eljuttatásában is idősekhez, de a fiatal önkénteseink kiváltották az eddig aktív látogatóasszonyok szolgálatát. Fájdalmas, hogy az ilyenkor oly fontos úrvacsorai közösség elmaradt. Egyházi vezetőink is egyetértettek abban, hogy ezt a communiót [az áldozás szertartását – *a szerk.*] nem lehet a virtuális térben bemutatni. Éppen azok az idősek szenvednek a hiányától, akik már nem tudnak templomba járni, de akikhez épp az ünnepek közeledtével a lelkészek házi istentisztelet tartásával vitték el a szentséget. Az a reményünk, hogy a bezártsággal együtt olyan bensőséges alakul ki a családtagok között, amely a lelki értékek felé sokkal nyitottabbá teszi az embereket. Tudjuk, hogy több család otthon tartott áhítatokkal teszi teljesebbé a vasárnapját és az ünnepnapját.

M. Á.: – Nagyon fontos, hogy a hívek tudják azt, hogy a papjaik (sine populo, azaz nép nélkül) minden nap végzik a szent liturgiát, és értük, lélekben velük imádkoznak a betegekért, az elhunytakért, a járvány ellen küzdőkért. Ez a lelki egység megmaradt, és ez lehetőséget teremtett arra, hogy nagypénteken együtt tudtuk ünnepelni az Isten

emberszeretetét és közösen tudunk örülni Krisztus feltámadásának, ami az ember legnagyobb és valójában egyetlen kérdésére, a halálra ad választ. Az internetes közvetítések segítségével otthon, a „családi templomokban” nagyon sokan lesznek velünk.

F. A.: – A „zsidó húsvét”, azaz a pészah – amikor az Egyiptomból való kivonulásra emlékezünk – hagyományosan családi ünnep. Az idén április 8-án kezdődik, ilyenkor tartjuk az ún. széder esti vacsorát, amit szigorú szabályok szerint költünk el, miközben elmeséljük a felszabadulásunk történetét. Az elmúlt években – mivel nem minden család tudja a vallásos előírások szerint levezetni az estét – több család közösen tartotta az ünnepet. Az idén vissza kell térnünk az otthonunkba, ezért az interneten keresztül két héttel ezelőtt egy előadássorozatot indítottam arról, hogyan lehet felkészülni a pészahra. Elmondtam a különféle házi praktikákat is, és aki

igényelte, azokhoz eljuttattuk a kovácsztalan kenyeret, azaz a maceszt és a kóser bort.

Szellemi vezetőként miként tudják erősíteni, támogatni a híveket?

J. D.: – Attól, hogy a hívekkel jelenleg nincs személyes kapcsolat, továbbra is gyakran telefonálnak, érdeklődnek, és, amint említettem, Skype-on keresztül is próbáljuk tartani bennük a lelket. Szerencsére sok szentmisét közvetítenek a televíziós és rádiós csatornák, a híveink ezeket is nézhetik vagy hallgathatják. Nem hinném, hogy a járvány miatt megszakadna vagy gyengülne velük a kapcsolat. Sokakkal mély és erős a kapocs, ezért nem tartunk attól, hogyha normalizálódik a helyzet, a híveink ne térnének vissza. Nagyon sok visszajelzést kapunk, hogy hiányzik a szentmise, a szentáldozás, a közösség. Reméljük, hogy a sok ima előbb-utóbb meghallgatásra talál.

I. D.: – A lehető legtöbb gyülekezeti tagunkhoz szeretnék eljutni mi is, hogy kapcsolatot tartsunk velük, egymással. Minden este közel 100-an imádkozunk együtt az interneten Isten gyógyítómunkájáért. Sok személyes beszélgetésre is alkalom nyílik, ennek a lehetőségéért is megkeresnek minket gyülekezetünk tagjai. Ugyanakkor kérjük Istent, hogy ő legyen a pásztora a nyájnak, ő legyen jelen tapasztalhatóan minden otthonban

B. I.: – Én azt hiszem, hogy nem én mint lelki vezető, hanem az Isten Szentlelke tud erősíteni, vigasztalni, bátorítani és reményt adni. Magam azért imádkozom, hogy Isten tegyen alkalmassá arra, hogy a bezártságban élőket, a betegeket, a kárt szenvedetteket, a félelem foglyait az Ő igéjével



A budavári zsinagóga (a volt középkori zsidó imaház) a Tánácsics Mihály utcában

tudjam megszólítani. Isten ígéje élő és ható, és minden vigasztalás forrása az az isteni szeretet, amely éppen Jézus halála és feltámadása révén úzi el szívünk félelmeit. Mert ha olyan Urunk van, aki legyőzte a halált, akkor mi árt-hat még nekünk? Nekünk pedig olyan Urunk van: Jézus, a feltámadott!

M. Á.: – Sokat imádkozom értük, azért, hogy legyen hitük a mindent javunkra változtató Istenben, hogy legyen reményük benne a magány vagy éppen a kényszerű összezártság idején is. Emellett állok rendelkezésükre mindenben, amit a lehetőségek megengednek.

F. A.: – A pészah nyolc napig tart. Az ünnep végén a messiás eljöveteleért imádkozunk, és most természetesen egyben azért is, hogy minél előbb véget érjen a járvány. Egy talmudi mondas szerint, „Mielőtt az Örökkévaló próba elé állítaná a népét, megteremtírá a gyógyírt”. Mindannyiunknak tudnia kell, hogy az Örökkévaló a járványt próbatételnek szánja, és arra kíváncsi, hogy az emberiség elég erős-e, elég összetartó-e ahhoz, hogy ezt a próbát komolyan vegye. Ha ebben a helyzetben megerősödünk, és egymás felé fordulunk, akkor ez további erőt adhat az életünk hátralévő részéhez.

R. A.



A Szent Flórián górkatolikus templom a Fő utcában

PALOTÁTÓL A BUNKERIG

Csodálatosan nézett ki nyolcvan évvel ezelőtt az Erzsébet híd és a Lánchíd közötti budai rakpart. A pompás Várkert Bazár a testőrségi palotákkal és előtte a díszes palotasor elsősorban Ybl Miklós tervezői zsenialitásának volt köszönhető.

Buda visszafoglalása után a Vár fokozatosan veszítette el hadászati jelentőségét, a falakkal körülvett területek kezdtek megnyílni, beépülni. A Vízivárosban, a Dunáig szaladó kortinafalak közötti udvarban az ágyúöntő műhelyek helyezkedtek el, ezért nevezik Öntőház udvarnak. A parti út szélesítése miatt 1780 körül lebontották a Vízi-rondellát, az egykori zárófalak előtti keskeny sávban pedig kisebb lakóházak jelentek meg. Itt alakult ki az Öntőház utca, 1715 körül még Gusshaus gasse, amelynek 1874-től magyarosították az elnevezését. Az ide költözőknek nem sokáig volt közvetlen dunai panorámája, mert a házzakkal szemben, a mai közpark helyén gyönyörű palotasor épült a Lánchíd utca páros oldalán. Megérdemli, hogy röviden megemlékezzünk róla.

PALOTÁK A DUNASORON

A régi számozás szerinti Lánchíd utca 2. épülete egy katonai raktár déli szárnyának lebontása árán, 1871–1873 között épült fel Barber Ágostés sógora, Klusemann Károly tehető gőzmalom-tulajdonosok és sörgyárosok megrendelésére. Knabe Ignác építész eklektikus, kupolás-tornyos háza 1910-ben egy, a gyógyszerészeket támogató alapítványhoz került. Anyagi problémáik miatt az épület hamar az államé lett,



A kép bal sarkában az Öntőház utcai zsinagóga és a Kereskedelmi Minisztérium déli homlokzata, 1886.

• Fotó: FSZEK

és előbb a Magyar Királyi Népjóléti Minisztérium, majd az Iparügyi Minisztérium költözött az épületbe. Noha Budapest ostromát jól vészelte át az épület, a rezsim 1948-ban lebontotta. A 4-es számon – Held Miksa rézműves háza helyére – épült a háromszintes, neoreneszánsz Liphay-palota, amelyet Ybl Miklós tervezett 1869-ben (Unger Emil rajzait is felhasználva). Díszítőfestéseit és freskóit Barabás Miklós és Lotz Károly, a szobrokat Donáth Gyula készítette. A palota stabilan állt az ostrom után, mégis elhordták. Két kisebb telekre húzták fel Zichy Rudolf klasszicista formajegyeket mutató négyemeletes bérpalotáját, szintén Ybl mester iránymutatása alapján. Egykor ebben a házban hajtotta álmra a fejét Sigray Antal politikus, Jekelfalussy Zoltán, Fiume kormányzója és Luczenbacher Miklós földbirtokos is. 1945 januárjában az oroszok Pestről teljesen szétlőtték, romjait hét év múlva takarí-

tották el. A 8–10-es házszámon gróf Széchenyi Béla palotája állt, amit Ybl késő reneszánsz francia stílusban tervezett 1883-ban a trapéz alakú telekre. Az „elsőszülött fiú”, a világutazó és koronaőr istállója napjainkig az utca túoldalán volt, helyére épült a Lánchíd 19 Design Hotel. A palotasor lezárása (avagy kezdete) a 12. házszám alatti, egykori Fiume szálló volt. A négyszintes szállodát a Matulay-ház helyére (a korábbi Halászkapu rondellájának helyén) 1868–70 között építették Varásdy Lipót (térképész, Buda főmérnöke) és Frey Lajos tervei alapján. Kezdetben a Széchenyi, majd a Corso nevet viselte, 1900-tól Reinprecht Alajos vendéglős alatt lett Fiume szálloda. Számos hírességet látott vendégül, szecessziós cserépkályhái mellett Gárdonyi Géza is lelkesen csibukozott. A németek a háború végén a pincében rengeteg lőszeret halmoztak fel, mégsem ez okozta vesztét.

A Potzner Ferenc építész által pár éve jegyzett „Konceptióvázlat a Budai Várnegyed jövőjéről” című munkájában szerepel a budai Duna-part egykori palotasorának részleges helyreállítási terve. Talán mégis lesz újra Dunasor? (Forrás: pestbuda.hu, *A Duna éke – Az eltűnt budai palotasor története.*)

A pompás paloták után térjünk vissza a páratlan oldalra és a mögötte futó, rövid Öntőház utcára!

SÖRÖSKOCSI MELLETT ZSINAGÓGA

Budapest Főváros Levéltárának dokumentumai szerint Pauer Péter megbízásából 1813-ban Hainisch Frigyes copf stílusú épület emelt az Öntőház utcai sarokra. Itt lakott

Bauduin Ede is, akinek nem kellett sokat sé-

tálnia a munkahelyére, hiszen ő volt az Alagút földszinti részen működött Kleinhackel János vendéglős által üzemeltetett Víg Söröskocsihoz címzett fogadó. A népszerű korcsmában erőt méríthettek a vendégek a hídon vagy az Alagúton való átkeléshez és felfrissülhettek visszafelé is a nehézségek leküzdése után. A múlt századfordulón id. Molnár Ferenc

kicsinosította és szállodává alakította, előbb Söröskocsi, majd Lánchíd néven futott. Halála után neje továbbadta Ruzicska Pál sütőmesternek, aki pár

év múltán visszatért a kemencéhez, így Buzás Antal szállodás virágoztatta fel újra a vendéglátó-

helyet. 1920-tól Szilády Tibor és felesége, Péntek Rozi vette bérbe, később az izraelita hitközség tulajdonába került, akik továbbértékesítették. Az épület viszonylag épségben megúsza a háborút, mégis elbontották.

Két hatalmas vasajtó zárja le a támfal mellett garáznak tűnő, Horthy Miklós által 1936-tól kialakított kormányóvohelyet. Az Alagút déli oldalából is megközelíthető bunker kétszintes és 80 méter hosszú volt, amelyben szintenként 28 irodát rendeztek be. 1945 elején innen irányította a főváros „védelmét” Karl-Pfeffer



Rakpart a palotasorral, Klósz György fényképe • Fotó: Fortepan/BFL

Wildenbruch SS-tábornok. 1949–52 között jelentősen meghosszabbították és bővítették, ma is szigorúan zárt katonai-védelmi objektum.

A 18. században II. József rendelkezéseinek köszönhetően újraalakulhatott a budai zsidó hitközség. Dankó András 1812-ben a saját telkére emeltett házban működtetett imatermet. A hitközség felvásárolta Dankó házát, majd az Öntőház utca 5. szám alatt 1865-ben Knabe Ignác tervei szerint építették fel a Dohány utcai zsinagóga hatását mutató, mór stílusú épületet, amely közel 800 hívőt fogadott be. Az épület 1943-ban – égvé hagyott gertyák miatt – kiégett, de egy év múlva itt rendezték be az egyik budai gyűjtőközpontot, ahonnan a légerekbe szállították az embereket. A világháború végén, ahogy az Öntőház utca összes házát, a zsinagóga épületét is lebontották. Az utcácska jobboldala ma támfal, belefut a gyönyörűen megújított Várkert bazárba. Előtte a Németh-bérház melletti lépcsőn juthatunk le a rakpartra. (Forrás: urbface és PestBuda)

csontó sándor



A Lánchíd utca a Stowasser házzal, háttérben az Öntőház utcai szálloda • Fotó: Fortepan

AZ UTOLSÓ INTÉS

(Peskó Zoltán 1937–2020)



Fotó: Operaház archívum, Eder Vera

Blum Tamás ragyogó megfogalmazása szerint azt, hogy „*a magyar zseni – nem Bartókra gondolok –, kicsit link, kicsit felületes-e vagy nem, igazán tud zongorázni, hegedülni, énekelni vagy sem, külföldön tudta csak bizonyítani. Pesten szabad egy kicsit hamisan is játszani, ha a közvélemény kimondta rá, hogy zseni.*”

Peskó Zoltánról nem mondható, hogy a fenti értelemben magyar zseni lett volna. Sokkal inkább világpolgár, és a kiváló magyar karmesterekben dúskáló 20. század utolsó harmadának Solti György melletti legjelentősebb magyar dirigense. Bár szülőhazája mintha éppen e két ténnyel nem tudott volna mit kezdeni, vagy nem akart róluk tudomást szerezni. Munkásságát egyetlen árva lovagkereszttel jutalmazták, azt is kissé megkésve, a 70. születésnapján kapta. Kétségtelen, hogy a világpolgárt mint jelenséget mindig gyanakodva szemlélték a Kárpát-medencében, őt ráadásul sok honfitársunkkal ellentétben nem kínoztá honvágy, bárhol otthonra tudott lelni.

Az ifjú Peskó egyetlen dologra vágyott: karmester szeretett volna lenni. Ezt itthon nem engedték, „csak” a zeneszerzés szakra járhatott, miközben Nádasdy Kálmán asszisztense és neveltje lett. Római ösztöndíjjal 1964-ben Tündével, egész életén át hű társával legálisan hagyta el az országot, hogy aztán pár hónappal később nem egészen legálisan maradjanak kint. Mesterül olyan előremutató művészeket választott, mint Goffredo Petrassi, Franco Ferrara, Pierre Boulez vagy Sergiu Celibidache. Első partónusa Lorin Maazel volt,

aki az akkor még gyakorlatlan karmestert magával vitte a Fricsay-nosztalgiában fürdő Deutsche Oper Berlinbe. A fénykorát élő Nyugat-Berlin után sok év Olaszország következett, olyan bázisokkal, mint Bologna és Velence, de vezényelt premiért a Scalában és a veronai Arénában is. Pályája során 85 operaházban és 64 szimfonikus zenekarral lépett fel.

Az Operaházba kétszer hívták, mindkét alkalommal a *Figaro házassága* produkciójára. 1984-ben a nagybeteg Ferencsik János – aki főművét, az ÁHZ-t is szeretne volna ráhagyományozni –, negyedszázaddal később pedig Fischer Ádám kérte fel, hogy nyissa meg a színház 125. jubileumi évadját. 2000-ben az Operaház igazgatásával is megkísértették. Nem sokkal később – egyetlen huzamosabb hazai munkájaként – átvette a Pannon Filharmonikusok vezetését, ahonnan egy pitiáner kultúrpolitikai sakkhúzás miatt két év után, keserű szájízzel, ám egyenes derékkal távozott. Belátta, hogy az az ország, amelyben ilyesmi megeshet, lényegében nem sokat változott az 1960-as évek óta.

Peskónak tulajdonképpen nem volt szüksége Magyarországra, és Magyarország sem tudott mit kezdeni vele. Szellemi végrendelete, a Győri László gondos segítségével készült könyve (*Zenéről, színházról, zenés színházról* – Rózsavölgyi Kiadó, 2009) a velünk maradó bizonyíték arra, milyen szférákban mozgott. Pályája során szinte mindent elvezényelt, specialitása azonban a 20. századi zene maradt. Amíg a repertoár javára mindenhol akadt dirigens, a „modern és lejátszhatatlan” művekre évtizedeken keresztül Európa-szerte Peskót hívták.

A vándorévtizedeknek méltatlan betegség vetett véget. Zoltán a budai Várban lelt kényszerű otthonra. A betegség a szellem emberét a legaljasabb módon, az agyánál támadta meg. Zoltán évekig élt bezárva, egyre kevésbé véve tudomást a külvilágról. Talán jobb így. Nem kellett szembesülnie annak a háború után szárba szökkenő jóléti világrendnek a széthullásával, amely korábban őt is a magasba emelte. Halálával a 20. század nagy művészgenerációjának egyik utolsó tagja távozott, aki nemcsak elképesztő műveltséggel és tudással volt megáldva, hanem folyamatos nyitottsággal és érdeklődéssel kutatta is a világ összefüggéseit.

Karczag Márton főemléktáros,
Magyar Állami Operaház

(A cikk teljes terjedelmében először a caruso.blog.hu-n jelent meg.)

Hol volt, hol nem volt

MARÉK VERONIKA RECEPTJE

A szülők talán soha nem meséltek annyit a kicsiknek, mint most, a karantén idején. De eljött az ideje, hogy forduljon a kocka, és a gyerekek is meséljenek a felnőtteknek. Arra gondoltunk, megkérjük a hazai gyermek- és ifjúsági irodalom jeles szerzőit, hogy adjanak tanácsot, osszák meg az olvasóinkkal a receptet, hogy ők hogyan csinálják.



Elsőként a Krisztinavárosban élő Marék Veronika Janikovszky Éva- és József Attila-díjas meseíró-grafikus, Boribon és Annipanni, Kippkopp és Tiptopp alkotója, a Kockásfülű nyúl című rajzfilm forgatókönyvírója mesél a saját tapasztalatairól.

– A gyerekek egyszerűen imádják a nagy családi meséléseket, amikor estként anyuka vagy apuka mesél a saját gyerekkoráról, az aznapi eseményekről vagy bármiről, amit érdekesnek talál. Ezek az alkalmak nem hasonlíthatók a könyvből való meséléshez, mert annyira személyesek, hogy a kicsiknek mindennél többet érnek.

Amikor arra kérjük a gyerekeket, hogy ők is meséljenek valamit, akkor nagyon érdekes reakciókat kapunk. Sok gyerek teljesen megdöbben, és eszébe sem jut, hogy ő is tudna mesélni, másokból pedig előtör az alkotási vágy, és örömmel kitalálnak egy történetet.

A mesetémák alapjául szolgálhat a családi esti mese, aminek a szereplőit jól ismerik, kitalálhatnak hozzá egy új epizódot vagy saját magukat tehetik meg főszereplőnek. Andersen óta tudjuk – aki akár egy varrótúról is képes volt mesélni –, hogy mesét írni mindenről lehet. A saját házi módszereimet ajánlom mindenkinek.

Annak idején a gyerekeim számára
• készítettem 12 papír kártyácskát.

• Hatra ráírtam egy-egy tárgy nevét – például esernyő, cseppkő, cica, helikopter. (Kisebb, 4-5 éves gyerekeknek képeket is rajzolhatunk a papírlapocskákra.)

• A másik hat kártyára tulajdonságokat írtam, ilyesmiket: erőszakos, bánatos, hazudós, gyönyörű. Ezek a jelzők maguktól megindítják majd a történetet. A kártyákat két kupacban egy tányérra tettem.

• Mindenki húzott két-két kártyát.

A négy lap felhasználásával minden gyereknek olyan mesét kellett kitalálnia, amiben mind a négy szó szerepelt. Egy kis gondolkodás szükséges a játékhoz, de utána a legképtelenebb dolgokat is össze lehet kötni egyetlen történetben. Remek mulatság, amiből érdekes és vidám mesék születnek.

*

Elárulom, hogy annak idején e meseíró játék közben kaptam egy gyönyörű mondatot az egyik fiacskámtól. Egy alkalommal úgy kezdte a meséjét, hogy „Hol volt, hol nem volt, volt egyszer a nagy semmiségben egy kis nyuszi”. A „nagy semmiségben” kifejezés olyan gyönyörűen kitágította a „Hol volt hol nem volt” mágikus jelentését, hogy azóta is boldogan használom ezt a fordulatot. Őszintén remélem, hogy sok szülőt meglep majd, hogy a gyerekek mennyi mindent képesek kigondolni, kitalálni, továbbadni.

Rojkó A.

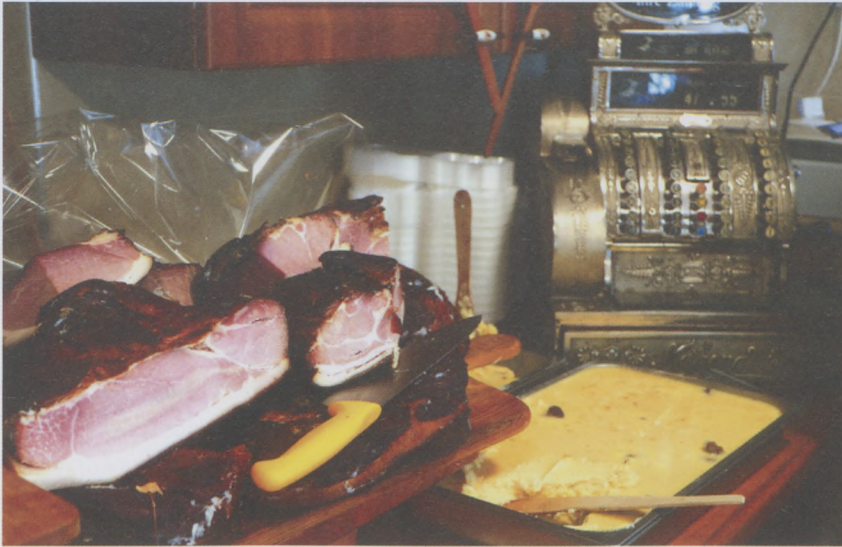
ÍZEK, ILLATOK, ÍNYENCSÉGEK



Mostanában aligha juthatunk el Tosz-kánába, otthonunkban legfeljebb filmekben vagy fényképeken idézhetjük fel tájait, ízeit, illatait. A Krisztinaváros közepén, a Pauler utcában azonban tehetünk egy kísérletet az ízekkel, illatokkal. A Nagymama Házi Boltja igazi delikátesz!

A „Nagymama” 2005-ben vetette meg a lábát a Pauler utcában. Igaz, akkoriban még három önálló üzletben árusította a zöldséget, a húsokat és pékárút. Aztán jött a pénzügyi válság, és a Pauler utcai Nagymama úgy döntött, hogy összehúzza magát. Jó ideje 60 m²-en kínálja mindazt, ami egy békebeli nagy konyhájában és kamrájában felelhető. Még az illat is ugyanolyan, mint sok év-tizeddel ezelőtt a vidéki nagymamánál, a konyhában és a spájzban volt, a bolt maga a hagyomány. Forgács Judit, az üzlet vezetője és háziasszonya még korántsem nagymama korú, de rengeteg tapasztalatot szerzett, mire eldöntötte, hogy megkeresi azt a helyszínt, ahol a kiváló minőségű kézműves termékeit kínálhatja a budaiak számára.

Juditot kislány kora óta folyamatosan hajtja a bizonyítási vágy. A felmerült nehézségeket és akadályokat leküzdötte, és felépítette önmagát. A receptet sem titkolja: tudatos tanulás, tapasztalatszerzés és rengeteg pozitív energia. Maga fogalmaz így, mert, úgy véli, hogy ezek nélkül nem sikerült volna elérnie a célját. A kereskedelmi középiskolában az élelmiszeripari szakterületeket ismerte meg, ám a leginkább a hentesstudomány érdekelte. A



főiskolán többek között üzletvezetést és könyvelést tanult, és külföldről is kölcsönzött néhány remek ötletet, de számára az is felért néhány szemeszterrel, amikor később egy zöldséges pavilon üzemeltetőjeként a nagybani piac törvényeit kellett megtanulnia.

TÖPÖRTYŰ SZAKAJTÓBAN

Bár Judit szinte nyitástól zárásig ott áll a pult mögött, a Nagymama Házi Boltja nem egyszemélyes üzlet. Tulajdonosa igazi hátországot épített fel a beszállító kistermelőkből, háztáji (szabad tartásos) baromfi- és tojástermelőkből, kopaszto asszonyokból, feldolgozókból. A húsokat több hentes dolgozza fel, a kisebb húsokat és a süteményeket pedig a bolt mögötti konyhában készítik a segítők. A csapat mindent kézműves technikával, adalékmentesen állít elő, ennek eredménye a kiváló minőségű élelmiszerkínálat.

Akár egy formabontó kiállításon, itt is minden irányban leköti valami a látogató/vásárló figyelmét. Házilag érlelt sajtok, pácolt, sült és füstölt húsok, „valódi” főtt és kötözött sonka, kolbászok, felvágottak, zsírjában sült

libamáj, egy szakajtónyi friss töpörttyű keltik fel a vevő éhségérzetét. Közöttük olyan különleges krémek és pástétomok színesítik a választékot, mint a parajos feta, a körözött, a padlizsán- vagy vargánykrém. Mindehhez – akárcsak Toszkánában – zamatos paprika, paradicsom és számos zöldségféle is dukál, persze nem hiányozhat az olívbogyó sem. A füstölt hús és sajt illata keveredik a kenyérfélékével. A háttérben lekvárok és befőttek keretezik kínálatot. A vevők a „Nagymama” kis táblákra írt, sze-



mélyes üzeneteivel is találkozhatnak itt-ott: derűt és optimizmust sugall minden felirat.

Az üzletben rusztikus kaspókon és fonott kosarakban, vágódeszkákon, szakajtókban és színes tálakban mosolyognak az ingyenc áruk. Nem csoda, hogy a Nagymama Házi Boltja 2019-ben elnyerte a Magyar Konyha gasztronómiai magazin Budapest TOP10 Delikátbolt díját.

Rojkó A.

A Nagymama Házi Boltja

1013 Budapest, Pauler utca 5.

Telefon: 36 1 202 7393

Nyitva keddtől péntekig: 10–19 óráig.



Tájékoztatás a Család és Gyermejkölési Szolgálat, a Gyermejkölési Központ és a Közösségi Pszichiátriai Ellátás rendkívüli működési rendjéről

Ezúton tájékoztatjuk a kedves I. kerületi lakosságot, hogy a koronavírus-járvány terjedésének megfékezése érdekében a Család és Gyermejkölési Szolgálat, a Gyermejkölési Központ és a Közösségi Pszichiátriai Ellátás működése az alábbiak szerint változik:

A koronavírus-járvány terjedésének megelőzése érdekében a személyes találkozások minimalizálása szükséges, így a mai naptól elsősorban telefonon és e-mailben vagyunk elérhetőek a lakosság számára, módosított ügyfélfogadási időben. Személyes ügyek intézésére előre egyeztetett időben halaszthatatlan ügyekben, illetve krízishelyzetben van lehetőség eljárni.

TELEFONOS ÜGYFÉLFOGADÁSI IDŐ:

hétfőtől csütörtökig, 09:00–17:00, pénteken 09:00–13:00

KÖZPONTI VONALAS TELEFONSZÁM:

06-1-356-8363 (telefonos ügyfélfogadási időben)

E-mail: budavarszk@budavarszk.hu

A KÖZÖSSÉGI PSZICHIÁTRIAI ELLÁTÁS TELEFONOS ELÉRHETŐSÉGE:

+36/20-274-8475 (telefonos ügyfélfogadási időben)

MENTÁLHIGIÉNÉS TELEFONVONALAINK:

+36/30-582-9003 (telefonos ügyfélfogadási időben)

+36/20-428-4379 (telefonos ügyfélfogadási időben)

KÉSZENLÉTI TELEFONOS KRÍZISVONALUNK

ügyfélfogadási időben is, tehát a hét minden napján, éjjel-nappal hívható a következő telefonszámon:

+ 36/30-935-2983

Személyes ügyfélfogadási idő (előre telefonon egyeztetett időpontban):

hétfőtől - csütörtökig, 09:00–15:00, pénteken, 09:00–13:00

A koronavírus-járvány megfékezése közös ügyünk, amely mindenkitől erőfeszítést és együttműködést kíván. Köszönjük a megértésüket és a türelmüket.

Jelen tájékoztatás visszavonásig érvényes.

INGATLAN

Mammuttal szemben, Hattyú u.-i, 3. emeleti, 72 nm-es, 2 szobás. erkélyes, napfényes, gázkonvektoros, korszerűsítendő saroklakás 68 M Ft-ért eladó. Ingatlanosok kizárva! Telefon: 06-30-9827-890

I. ker., Hunyadi úton, 98 m²-es, III. emeleti, 3,5 szobás, világos, Várra és a Dunára kilátással rendelkező, korszerű cirkófűtéses öröklakás eladó teljes felújítás alatt lévő házban. Irányár: 117,6 millió Ft. jozsef56@icloud.com.

Komoly ügyfelünk részére keresünk I., II., XII. kerületben 250–500 nm közötti eladó villát, amelyben minimum 4 hálószoba és 3 fürdőszoba kialakítható. Garázs vagy telken belül minimum 2 gépkocsi részére beálló szükséges. BakosLak Ingatlan 326 0618, 06 20974 0571.

II. ker., Bognár utcában, Budagyöngye közelében, földszinti, 51 nm-es, szépen felújított, erkélyes, 2 külön nyíló szobás lakás 50 millió forintért eladó. BakosLak Ingatlan 326 0618, 06 20974 0571.

II. ker., Vérhalom zöldövezetében a Rózsadomb Center közelében egy 1989-ben épült 7 lakásos társasházban 80 nm-es (40+40) belső kétszintes, modern, 3 szobás, duplakomfortos, igényesen és teljes körűen felújított, terasz és kertkapcsolatos, csendes, világos lakás 89,5 millió forintért eladó. BakosLak Ingatlan 326 0618, 06 20974 0571.

I. ker., Fő utcában Batthyány tér közvetlen közelében Duna mellett, liftes házban, PANORÁMÁS, ERKÉLYES, napfényes 3. emeleti, teljes körűen felújított, 117 nm-es 3+1 fél szobás lakás 98,2 millió forintért eladó. BakosLak Ingatlan 326 0618, 06 20974 0571.

VÁRNEGYED SZERKESZTŐSÉG:

E-mail:
varnegyed@gmail.com

I. Roham utcában újszerű 2 liftes társasház 3. emeletén 4 szobás, 2 fürdőszobás, gardrób-szobás, 2 erkélyes 94 nm + 7,5 nm (erkély) lakás egy teremgarázshellyel 150 millió forintért eladó. BakosLak Ingatlan 326 0618, 06 20974 0571.

BAKOSLAK INGATLAN Kp-es ügyfelei részére keres eladó és igényes kiadó ingatlanokat azonnali fizetéssel. BakosLak Ingatlan, I. Batthyány utca 32. Tel. 326 0618, 06 20 974 0571.

ÉLETJÁRADÉK

Szeretné biztosítani a nyugdíjas éveit? Kössön életjáradékot, jogi tanácsadás mellett! Gondozás, ápolás, takarítás, okleveles referencia. Hívjon bizalommal! Balog Eszter: +36-70-397-2762.

Egyedülálló, kedves fiatalember eltartási illetve életjáradéki szerződést kötne idős úrral, hölgygel, akinek segítségre lenne szüksége. Megegyezés alapján, 100%-os eltartás. Biztos és biztonságos, szép, stabil időskort nyújtok. 06-70-673-7787.

Eltartási, életjáradéki szerződést kötnék akár nagyobb összegű kifizetéssel, idős, egyedülálló, magányos személlyel. Teljes ellátással, segítségével. Autóval rendelkező 45 éves hölgy várja hívását bizalommal: 06-20-229-0986.

Életjáradéki és eltartási szerződést kötnék! Vállalunk: takarítást, bevásárlás, ételhordást, autóval rendelkezem! 0620-932-0983.

A DÁS-VÉTEL

+ 5.000 FT-OT FIZETEK az újság felmutatásakor 40.000 Ft feletti vásárlás esetén! Régiség felvásárlása készpénzért! 19. és 20. századi antik és modern festményt, régi bútorokat, fali-, asztali és álló órákat, lakberendezési tárgyakat, asztali díszeket, ezüst gyertyatartót, cukordobozt, hibásat is, hagyatékok! A kiszállás díjtalan! A hét minden napján hívható: +36-70-397-2762.

KASTÉLYOK BERENDEZÉSÉHEZ vásárolok bútorokat, festményeket, bronz tárgyakat, porcelánokat, Kovács Margitot, régi álló-, fali-, asztali díszórákat (hibásat is), csillárt, 6–12 személyes ezüst étkészletet, tálcát stb. Könyveket, régi katonai kitüntetések tárgyait és teljes hagyatékokat. Első vevőként a legmagasabb áron. Üzlet telefonszám: 06-20-280-0151, herendi77@gmail.com.

PAPÍR- és fémpénzt, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget, régiségeket vásárolunk és árverésre átveszünk. VI., Andrassy út 16. Tel: 266-4154, H-Cs: 10–17.

ZSIGMOND MIHÁLY HAGYATÉK FELVÁSÁRLÓ azonnali készpénz fizetéssel vásárol! Antik bútorokat, festményeket, porcelánokat, Herendit, Zsolnayt stb., órákat (kar, dísz, fali), szőnyeget (kopottan, hibásan is), kitüntetések, érméket, bizsukat – borostyánt, ezüstöket, csipkéket, könyveket, hanglemezeket, mindenféle régiséget, hibásat is. A kiszállás díjtalan. Hívjon bizalommal a hét minden napján: 06-70-600-1727.

HENK ANTIQUITAS Krisztinaváros. Mészáros u. 8. Nyitva: H-P: 10-18 óráig. Telefon: 06-20/933 1413, henkvilmos@gmail.com.

Mária Terézia Galéria világszerte árfelett vásárolt tört. ill. fazon aranyékszereket 14 krt: 9.500–12.500 Ft-ig, 18 krt: 12.000–18.500 Ft-ig, és drágaköves ékszereket. Továbbá mindenféle régiséget, teljes hagyatékokat, márkás órákat. Telefon: 06-20-229-0986.

Salom Magyar Antikvítás. Régiségeket örökölt. Eladná régiségeit, örökölt hagyatékát? Magyar áron, készpénzért, ingyenes kiszállással felvásárolom eladó tárgyait. Bútorokat (koloniált is), festményeket, ezüstöket (evőeszköz, cukrosdoboz, gyertyatartó stb.), órákat (fali, kar, zseb, asztali dísz) porcelán- és dísztárgyakat, padlóvázakat, üveg, réz, bronz, kerámiák, ékszereket, bizsukat, borostyánokat, játékokat, fegyvereket, kardokat, sétatálcát, kitüntetések, pénzérmét. Mindenemű régiséget, varrógépet, zongorát, hangszereket. Telefon: 06-70-67-377-87. E-mail: antik@magyarantik.hu.

DUNAGALÉRIA

Üzletünket nyitva tartjuk, és egyeztetett időpont foglalható!

Teljesen sterilizálva!

**1015 Csalogány u. 4.
Mobil: 70/381-6345
www.dunagaléria.hu**

**Felment az arany ára!
9000-tól 25000-ig.
Régi karórák, pénzek,
ezüstitárgyak,
festmények, kitüntetések!
Teljes hagyatékok!
Díjtalan kiszállítás, teljes
védőfelszerelésben!**

SZOLGÁLTATÁS

SZEMÜVEG-OPTIKA – Pap Sándor
látyszerész mester. Egy kis üzletben elegáns és megbízható szemüvegekkel várjuk Önt. Cím: 1015 Bp., Ostrom u. 6. A Szél Kálmán tértől és a Széna tértől rövid séta.

Irodák, lépcsőházak, lakások napi takarítását, nagytakarítását vállalom, közületeknek és magánszemélyeknek. Halász Tibor: 202-2505, 06-30-251-3800.

Ács, tetőfedő, bádogos. Tel: 06-20/210-6108, 06-20/561-4396.

Lakásfelújítás! Kőműves munkák, szobafestés/mázolás, hideg-meleg burkolás, hőszigetelés, villanszerelés, vízszelvény. Ingyenes: állapotfelmérés, szaktanácsadás és árajánlat! Gyors, minőségi munka! **GARANCIÁVAL!** 06-30-359-42-22.

Régi bútorok felújítása, kárpitos és asztalos munkák, szállítással. Kiss Gábor, I. ker., Feszty Á. u. 2., az alagsorban. Telefon: 214-8384, 06-20-345-9963.

Vízszelvény, villanybojlerek vízkö-telenítése, javítása, csapok, szifonok, vécécészsék, vécéartályok cseréje, javítása. Mosó-, mosogatógépek be-kötése. Anyagbeszerzéssel is. Telefon: 06-30-447-3603.

SZOBAFESTÉS, mázolás, tapétázás bútormozgatással. Parkettacsiszolás, aljzatkiegyenlítés, PVC-, szőnyegpadló-lerakás. Minősé-gi, precíz munka, mérsékelt áron (Alapítva: 1998) Csapó György: 06-31-780-6430, 780-3732, festesma.iwk.hu

Kémények bélelése, átépítése, belső marása teljes körű ügyintézés-sel. Szabó Balázs 06-20-264-7752.

Kert- telekredezés; metszés, permetezés, favágás, bozótirtás, tér-kövezés, kerítés építés. Reális áron! www.telekredezés.hu. Telefon: 06-20-259-6319.

Villanszerelés azonnal! Hiba-elhárítástól a teljes felújításig. Petrács József villanszerelő mester. Telefon: 06-20-9344-664, 246-9021, ELMŰ ügyintézés.

Lakásfelújítás! Szobafestés, mázolás, tapétázás, parketta-lerakás, -javítás, -csiszolás, vízszelvény, csempézés, villanszerelés, ajtó- és ablakcsere, kőműves és asztalosmunkák, takarítás, garanciával. Halász Tibor. Telefon: 202-2505, 0630-251-3800.

Ezermester kedvező áron, gyors kiszállással! Víz-, villany-, bútor-, boj-ler-, kiegészítések, festés, felújítás és kerti munkák. Hívjon bizalommal! Telefon: 06-20-525-6575.

Függönyök, ágytakarók, párnák szalonvarratással, karnisok szerelés-sel, teljes kivitelezéssel immár 15 éve! Függönyök tisztítása levétellel, felrakással. Hívjon bizalommal! DECORATOR HOME DESIGN, Kele Zsuzsanna +36-30/984-0094, http://decorator.idealist.hu/#top.

OKTATÁS

Matematika tanítása, korrepe-tálása 3–12 évfolyamon szaktanár-tól, gyakorlattal. Akár online. Tel: 06-70/530-7419.

EGÉSZSÉG

Házhoz megyek! Fogsor készí-tését, javítását vállalom garanciával. Hívjon bizalommal! Telefon: 06-20-980-3957.

I. kerületi irodával rendelkező közös képviselet és társasházkezelés

FIGYELEM! Változások a közös képviseletre vonatkozó törvényi előírásokban 2020. januártól.

Szolgáltatásaink:

- 24 órás vészhelyzeti elérhetőség, éjszakai ügyelet
- Teljes körű könyvelés az új törvényi előírás szerint
- Hatékony kintlevőség-kezelés
- Műszaki problémák kezelése – Gondnoki házfelügyelet
- Társasház teljes körű üzemeltetése
- Felújítási munkák előkészítése, lebonyolítása, felügyelete
- Alapító Okirat és SZMSZ elkészítése, karbantartása
- Jogi problémák megoldása

Elérhetőség: +36-1-782-6620

ADD TOVÁBB, HOGY NE ADJUK TOVÁBB!

**HA A CSALÁD ÉS A SZOMSZÉDOK
MÁR NEM TUDNAK SEGÍTENI,
KERESSÉK ÖNKORMÁNYZATUNKAT!**

KORONAVIRUS@BUDAVAR.HU

06-1-458-3030

06-20-353-5935

06-20-269-8784

06-20-256-5088



ADD TOVÁBB, HOGY NE ADJUK TOVÁBB!

70 FÖLÖTT NE MENJ AZ UTCÁRA!

TARTSD A 3 LÉPÉS TÁVOLSÁGOT!

**AHÁNYSZOR CSAK ESZEDBE JUT,
MOSS KEZET!**

**NÉZZ KÖRÜL A SZOMSZÉDODBAN,
VAN-E SEGÍTSÉGRE SZORULÓ
IDŐS EMBER!**

EGYÜTT OLDJUK MEG!

FELHÍVÁS VÁLSÁGKEZELŐ ALAPJÖVEDELEM IGÉNYLÉSÉRE

A Budavári Önkormányzat Népjóléti Közalapítványa a koronavírus-járvány miatt válságkezelő alapjövedelemhez való hozzájutást biztosít a szociálisan nehéz helyzetbe került első kerületi lakosoknak.

Támogatási igényüket kizárólag az erre szolgáló formanyomtatványon küldhetik el, amit 2020. április 15.-től a Budavári Önkormányzat honlapjáról tölthetnek le és küldhetnek vissza a **civilek@budavar.hu** e-mail címre.

A formanyomtatványt a Kapisztrán tér 1. szám alatti ügyfélirodában is kitölthetik azok, akik nem használnak e-mailt.

Az ügyintézés várható ideje 15 munkanap.

ADOMÁNYOZZON!

Azok, akik a krízistámogatásra adományokat szeretnének felajánlani, a Népjóléti Közalapítvány bankszámlaszámára utalhatják adományaikat:

Raiffeisen Bankszámlaszám:
12001008-01584753-00100004

